

T i l l æ g.

„Ved behagelig Skrivelse af 31te f. M. har det ærede Udvalg begjært sig meddeelt:

1. Overslag over, hvor store Ministeriet antager, at Udgifterne ville blive, saafremt det Folke-thinget i indværende Rigsdagssession forelagte Lovforslag angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevesenet i Kjøbstæderne og paa Landet ophjætes til Lov.
2. Oplysning om, hvormange private Almueskoler, saakaldte Friskoler, der findes her i Landet, og hvor mange Børn der findes i dem, samt hvilke yderligere Oplysninger Ministeriet maatte besidde til Bedømmelse af disse Skolers Betydning, og
3. hvor mange Almueskoler der have mullteret og hvor mange ikke i de senere Aar efter 1867, og hvor stort et Multibeløb der er indkommet, og i hvad Forhold dette staar til de forsmættede Skolebøge.

Foranlediget heraf skulde Ministeriet tjenstligst meddele Følgende:

ad 1. Ministeriet maa med Hensyn hertil først fremhæve, at de i Lovudkastet foreslaaede Bestemmelser, som ville medføre nye Udgifter, tilbørlig ikke ere ubetingede, og derhos kunne gennemføres paa forskjellige, mere eller mindre bekostelige Maader, saa at et Overslag over bemeldte Udgifter maa forudsættes at udvise et betydeligt større Beløb, end de i den nærmeste Fremtid ville udgjøre. Saar man imidlertid ud fra, at de foreslaaede nye Foranstaltninger ville blive truffne allevegne og iværksatte paa den nærmest liggende Maade, saa ville de derved foranledigede forøgede Udgifter for Kommunernes Vedkommende hidrøre fra a) den af den skolepligtige Alders Forhøjelse følgende Tilvæert i de skolegjængende Børns Antal og den Forøgelse af Lærerkrafterne og Skolelokalerne, som vil blive nødvendig paa Grund heraf, b) Udvidelsen til 42 Timer ugentlig af Undervisningstiden i

Kjøbstædernes Friskoler og den saantidige Undervisning af Landsbyflokkenes tvende Klasser 2 Dage ugentlig i Vinterhalvaaret, som vil medføre Antagelse af Medhjælpere ved Skoler med over 60 Børn foruden Udvidelse af Skolestuerne eller Tilveiebringelse af nye Undervisningslokaler ved adskillige Skoler, c) Omgangsskoleholds Uffkaffelse i Henshold til Lovudkastets § 6 første Membrum, d) Indretning af Fortfættelsesflokke og e) Indførelse af Undervisning i kvindelig Haandgjerning i Landsbyflokke.

Den under a anførte Foranstaltning antages at ville kræve en Forøgelse af Lærerkrafterne i 430 Skoledistrikter paa Landet og Oprettelse af 30 nye Lærerpuster ved Kjøbstadsflokkerne; og da hin Forøgelse maa forudsættes i et aldeles overveieende Antal at ville blive tilveiebragt ved Antagelse af Andenlærere, der nu ordentligvis lønnes med 200 Rd. aarlig og 1—2 Favn Brænde (foruden Bolig af 1 Værelse, de saakaldte „Skolepenge“ samt uvertiden Honorar for Kirkefangerfunktionen eller andre deslige Forretninger, der i Regelen tilfalde Førstelæreren), samt da Lønningen for de yngre Kjøbstadlærere gjennemsnitlig udgjør ca. 450 Rd., kan den her omhandlede aarlige Udgift formentlig kalkuleres til $430 \times 250 \text{ Rd.} + 30 \times 450 \text{ Rd.} = 121,000 \text{ Rd.}$, hvortil som Udgift een Gang for alle maa føies Omkostningerne ved Indretning af en Skolestue og et Værelse for Andenlæreren ved hine 430 Landsbyflokke, der for hver Skole formentlig ville udgjøre ca. 450 Rd. eller i Alt ca. 193,500 Rd., samt ved Tilveiebringelsen af et Klasseværelse i en og anden Kjøbstadsskole.

Da der efter den af det statistiske Bureau udgivne Beretning om Skolevesenets Tilstand i 1867 i Kjøbstædernes Friskoler findes 404 Klasser, der i det Hele to og to forsynes af een Lærer, og hver Lærers reglementerede Arbeidstid omfatter 36 ugentlige Undervisningstimer, vil en Udvidelse til 42 Timer ugentlig af Undervisningen i bemeldte Skoler udgjøre ca. 1200 Undervisningstimer om Ugen; og Udgiften herved kan efter Ministeriets Formening anslaaes til henved 16,000 Rd. aar-